

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

 VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov
EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Tóthová Jacáková Jarmila

PREMENY POČASIA

Sar pes prekerel o avrutno idejos

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Tóthová Jacáková Jarmila
Kontakt na autora UZ:	ZŠ Slobody 1, luciasoltysova@gmail.com
Názov:	PREMENY POČASIA
Rok vytvorenia:	2014
Oponentský posudok	Mgr. Zuzana Haciová
vypracoval:	
Preklad:	Anna Balogová

ISBN 978-80-565-1233-3

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

DÚHA – e DUHA - *barvikaňi*

Dúha sa objavuje , keď prší a zároveň svieti slniečko. Je to oblúk šiestich farieb. Tieto farby nazývame spektrum. Farby dúhy sú: červená, oranžová, žltá, zelená, modrá a fialová.

E duha – *barvikaňi*, pes sikavel pro zejgos kana del brišind u oda ideos-vrama thaj sitinel o khamoro. Hi oda oblukos - *band'ard'i jepaš kerika* šove barvenca. Kala barvi vičinas spektrumos. Duhakere barvi hine: l'oli, pomarančašni, šargi, zejňi, kiko-*belavo* thaj fijalkašni.

ÚLOHY: **KERIPENA-but'akere:**

1. Napíš, kedy sa objavuje dúha

Irin – *pisin*, kana pes sikhavel e duha – *barvikaňi*

.....
.....
.....

2. Doplň, čo je dúha

Dorakin – dothov, so hi e duha -- barvikaňi

A) Oblúk ôsmich farieb

Oblukos - band'ard'i jepaš kerika ochto barvenca

B) Oblúk šiestich farieb

Oblukos - band'ard'i jepaš kerika šove barvenca

3. Napíš, ako sa nazýva oblúk šiestich farieb

Irin-pisin, sar pes vičinel o oblukos - band'ard'i jepaš kerika šove barvenca

.....

4. Napíš všetky farby dúhy

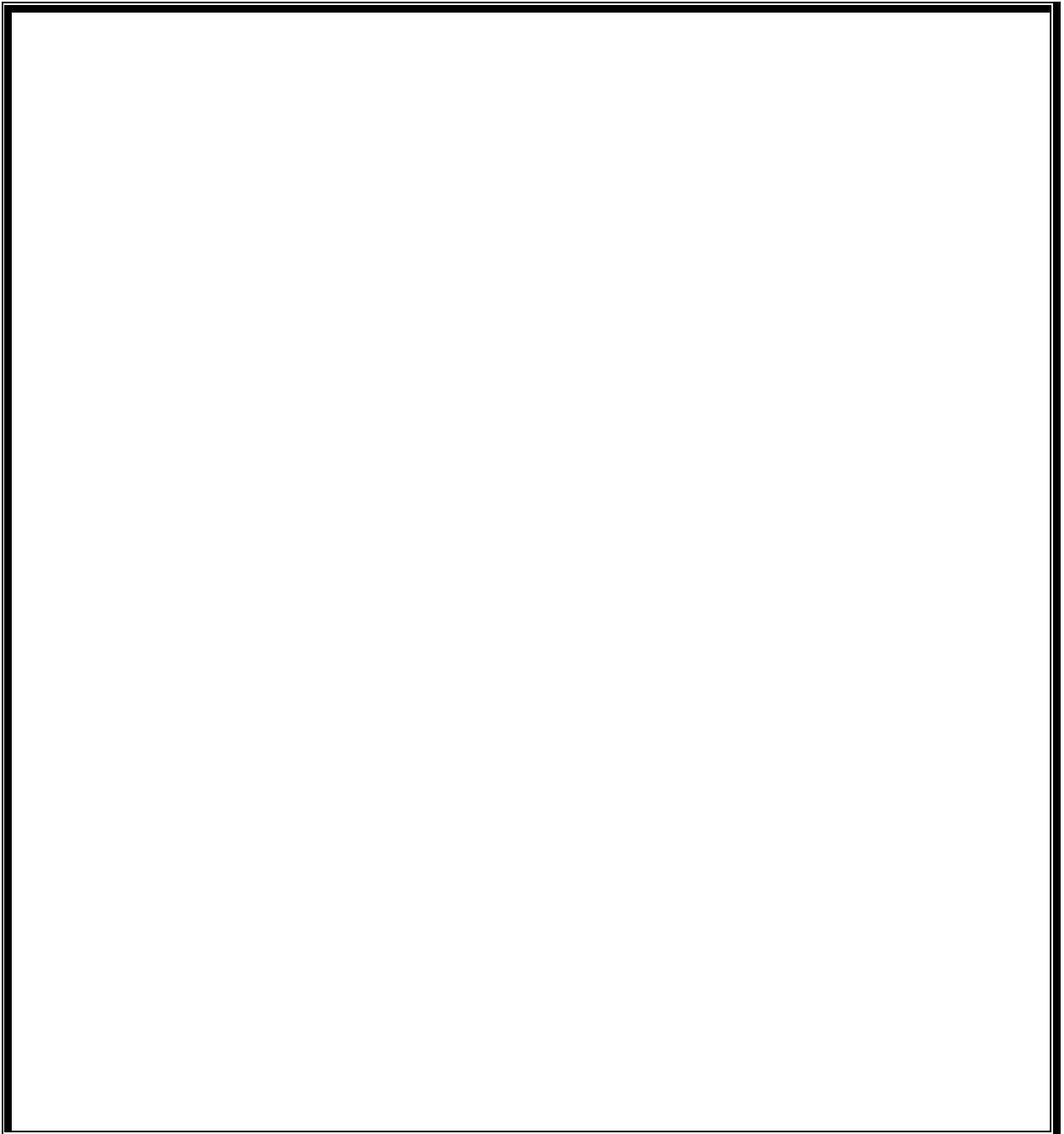
Irin-pisin savore barvi save keren e duha – barvikaňi

.....
.....
.....

.....

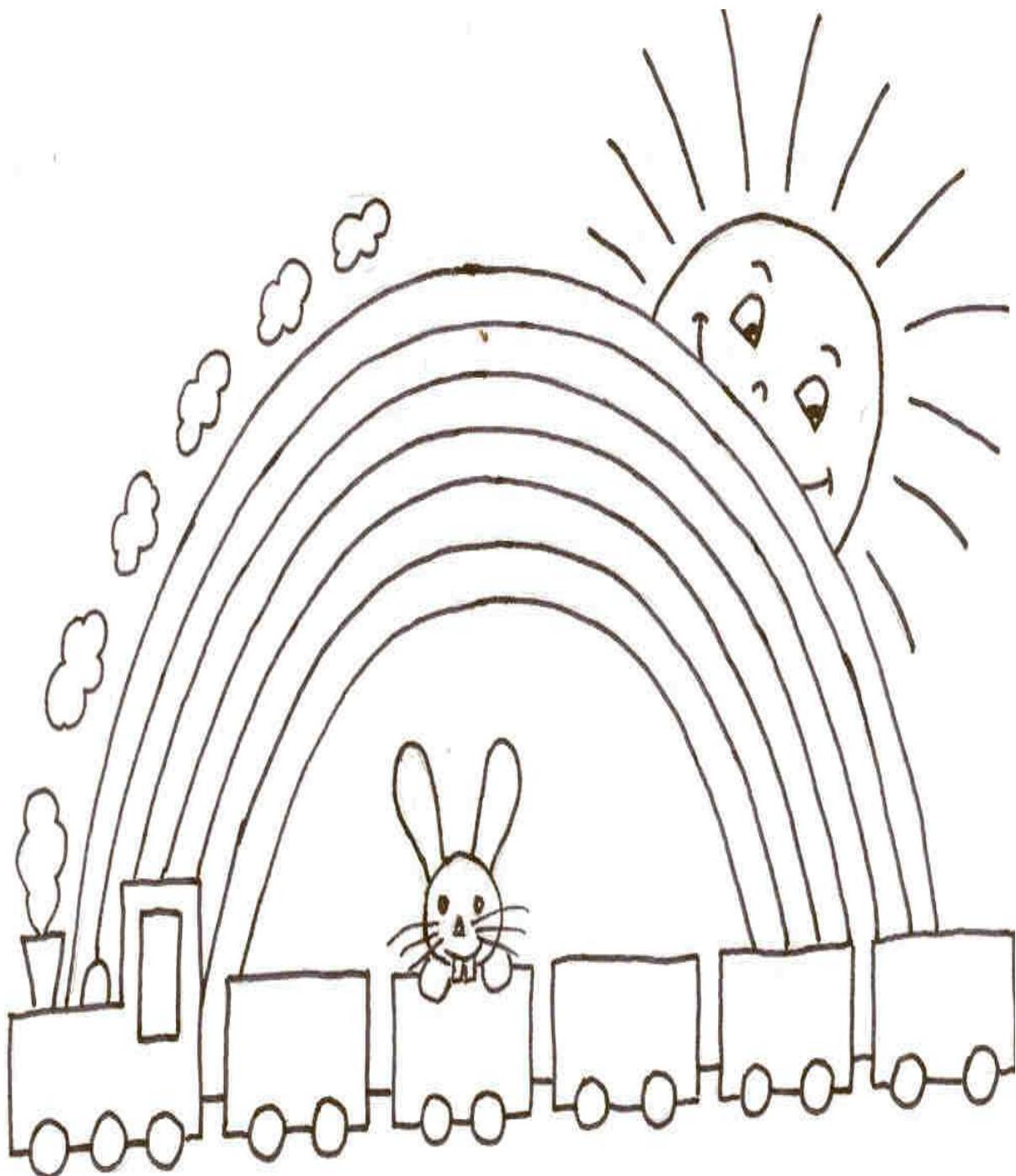
5. Nakresli dážď, slnko a dúhu

Rajzoľin o brišind, kham thaj la duha – *barvikaňa*

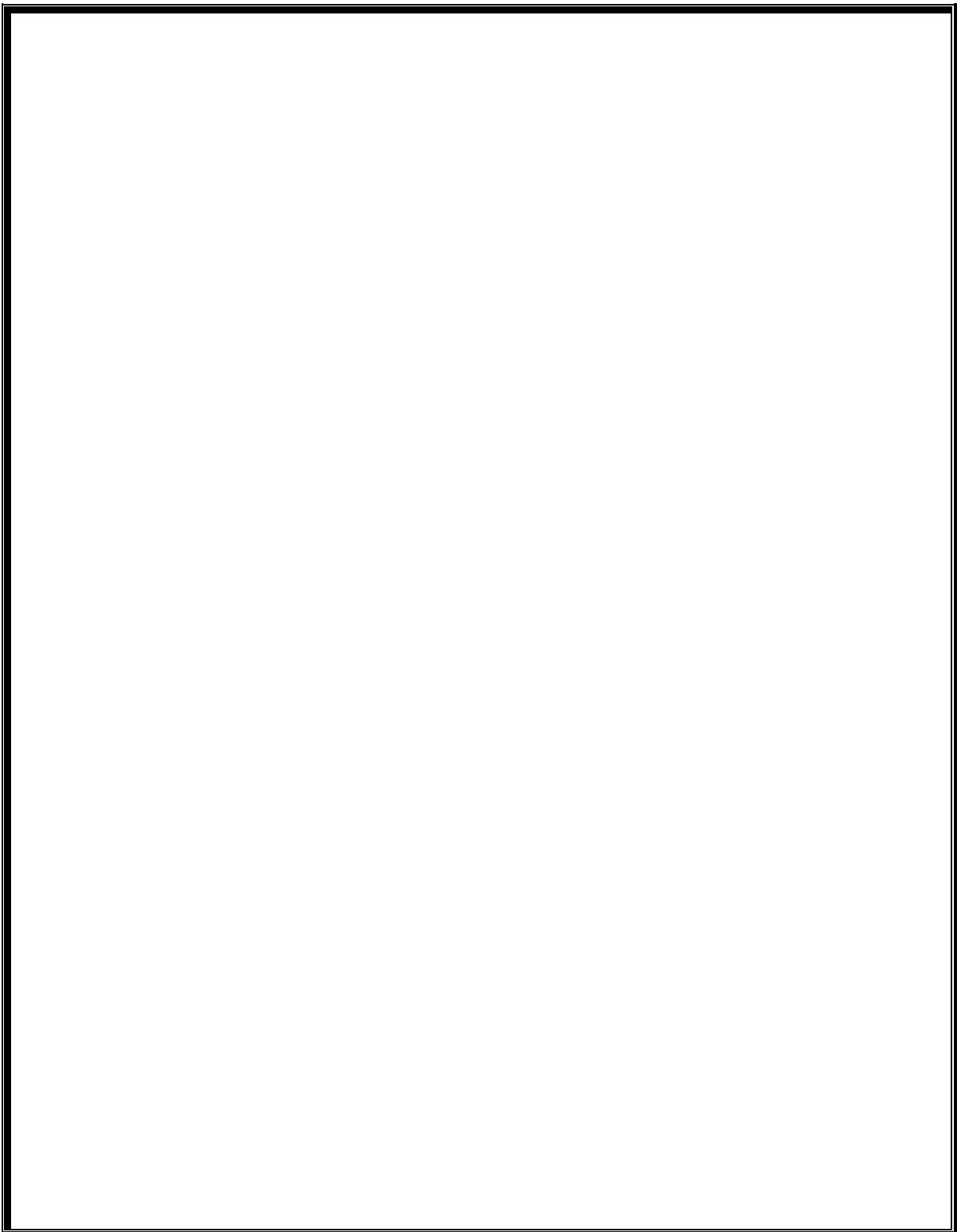
6. Vymaľuj dúhu

Feštejin-*maľin* avri la duha – *barvikaňa*

7. Nakresli ako by mohla vyzerat' dúha podľa teba

Rajzoľin sar bi saj dit'holas avri kaksi duha – *barvikaňi*, pal tiro dikhiben

8. Vymysli krátke rozprávanie, kde použiješ tieto slová dúha, dážď a slnko

Gondol'in avri charno vakeriben, kaj andre leste rakineha kala lava duha – *barvikaňi*,
brišind thaj kham.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DÁŽĎ BRIŠIND

Dážď sú zrážky z oblakov. Oblaky môžu mať rôzne tvary a veľkosti. Dážď sa tvorí z malých kvapiek vody. Keď sa malé kvapky spoja vzniknú veľké. Na ochranu pred dažďom používame dáždnik alebo pršiplášť. Dážďovka a slimák sa objavujú po daždi. V lese po daždi vyrastajú huby. V živote sa stretávame s mrholením, dažďom, lejakom, búrkou a krupobitím.

O brišind hi paňeskere khataro zejgos-zamarkerde. Le zejgošnen šaj en tvari save pes keren, cikne thaj bare. O brišind pes kerel cikne kvapkicendar-asvendar. Kana pes den jekhetanes o cikne, keren pes lendar baredera. Kaj te nacind'us, phiravas e šerňuva-ambrela vaj brišindakeri guba-plaštos. E dažďovka thaj o slimakos pes sikhaven pal kajso brišind. Andro veš palo brišind, baron o gombolci-hubi. Andro dživipen pes arakhas oleha kana mrholinel, perel brišind, čujol baro brišind, burkaha-marel pes o zejgos thaj kana peren o krupi /krupikano mariben.

ÚLOHY: KERIPENA-*but'akere*:

1. Napíš, čo je to dážď

Irin-*pisin*, so hi oda o brišind

.....

.....

2. Nakresli oblaky a dážď

Rajzoľin o zejgos thaj o brišind

3. Vymaľuj obrázok

Feštejin-mal'in avri o kipocis

4. Zakrúžkuj správnu odpoveď

Ker kerika – *zakruškin lačhes- čačikanes phendo*

Ochrana pred dažďom je

Pro oda kaj te načind'aruvas brišindestar amenge kampel

1. hrniec, sitko

piri, sitkos

2. dáždnik, pršiplášť

šerňuva-ambrela, brišindakeri guba-plašťos

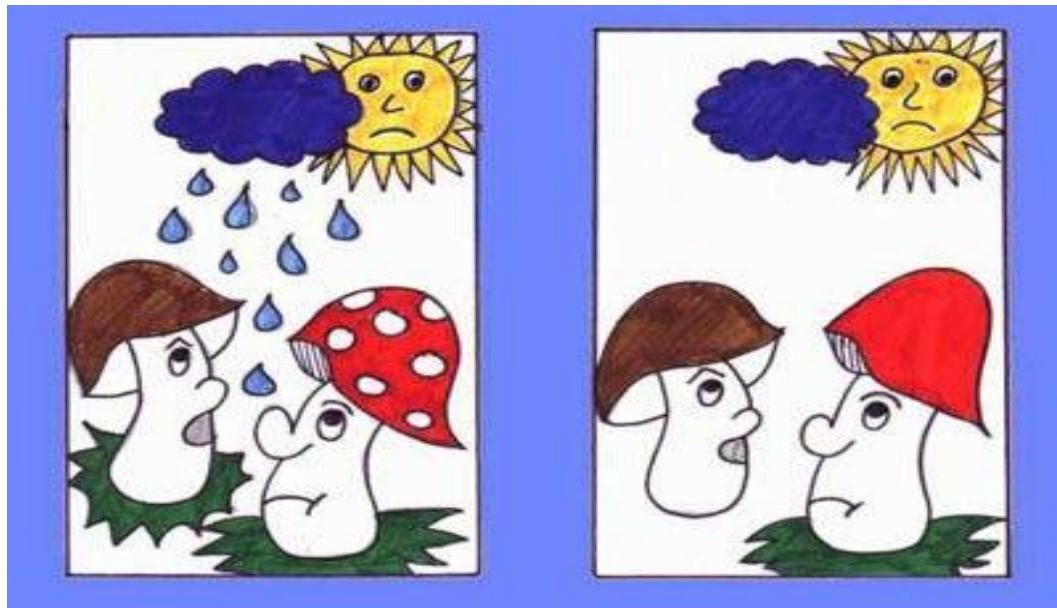
5. Doplň , ktoré zvieratká sa najčastejšie objavujú po daždi

.....

.....

6. Na druhom obrázku nájdi rozdiely a napíš ich

Pro dujto kipocis rode avripena u irin-pisin len

.....

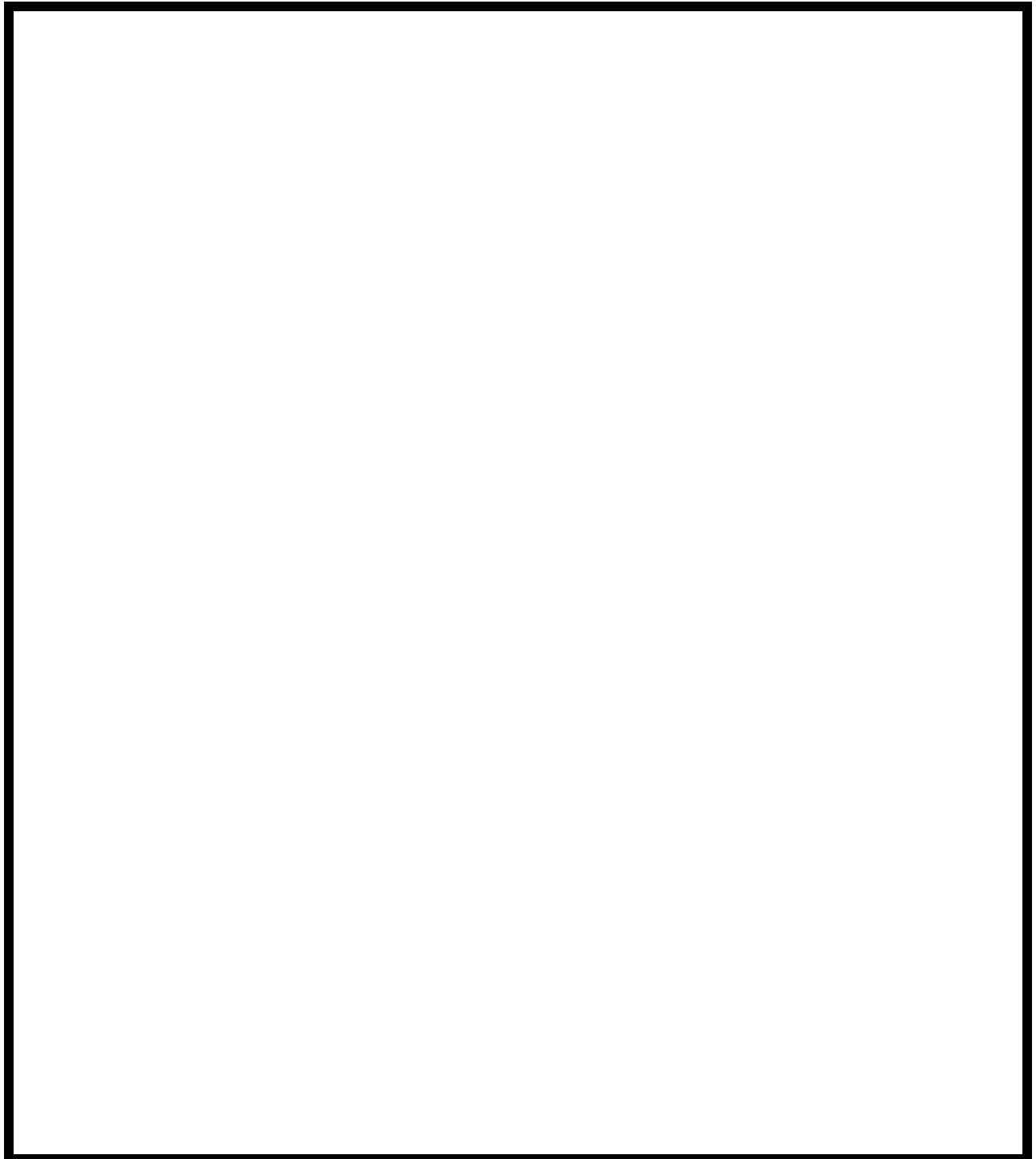
.....

.....

.....
.....

7. Nakresli dáždnik podľa svojej fantázie a vymaľuj ho

Rajzoľin e šerňuva-*ambrela* savi tu kames, muk peskeri god'i pre fantazija u feštejin-*mal'in*
la vari

8. Vymysli príbeh o slimákovi a jeho kamarátke dážďovke

Gondoľin avri varesavo vakeriben-sar paramisa palo o slimakos thaj dažďovka

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

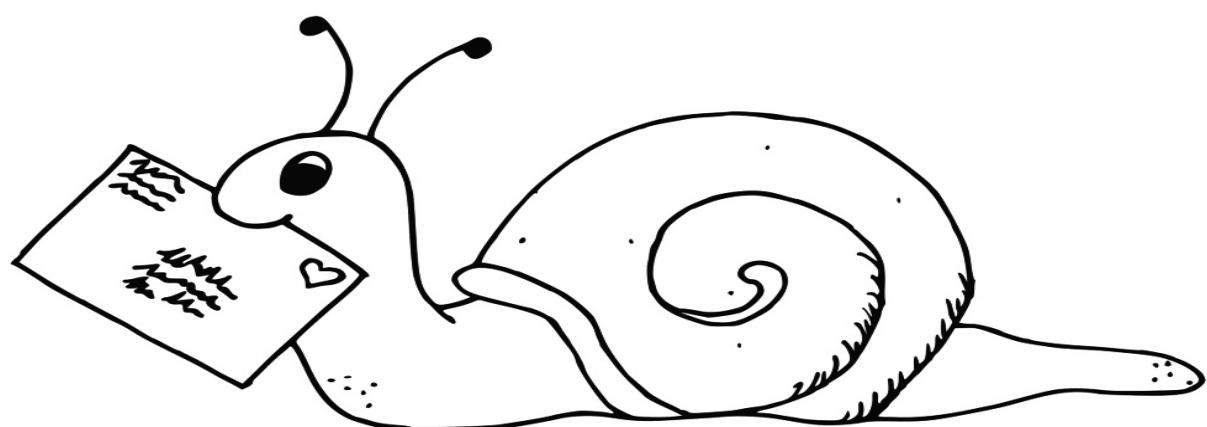
.....

.....

.....

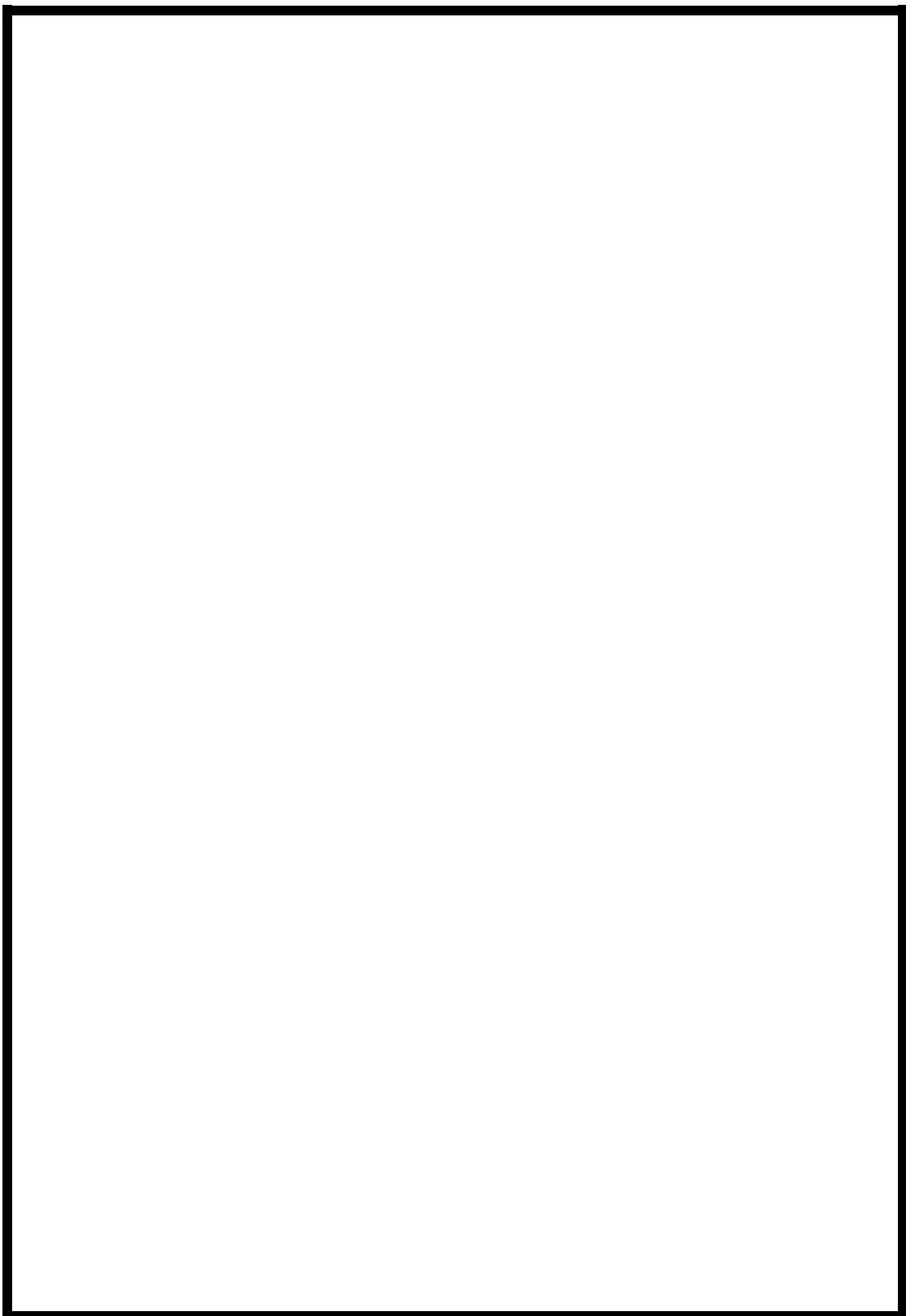
9 Vymaľuj obrázok

Feštejin-maľin avri o kipocis

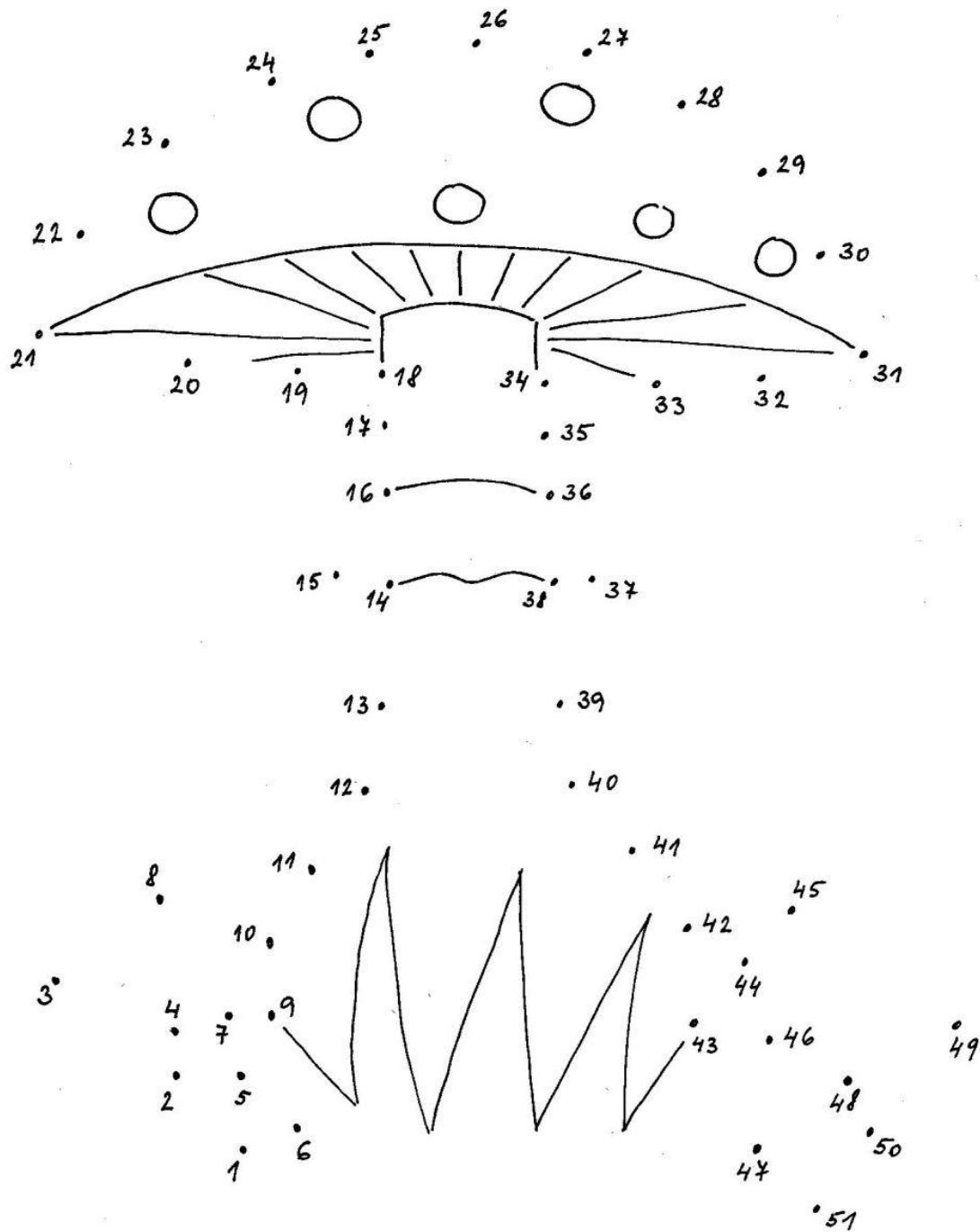
10. Nakresli les a huby , ktoré vyrástli po daždi

Rajzoľin o veš thaj gombi-*hubi*, save barade avri palo brišind

11. Spoj čísla od 1 do 51 obrázok vymaľuj

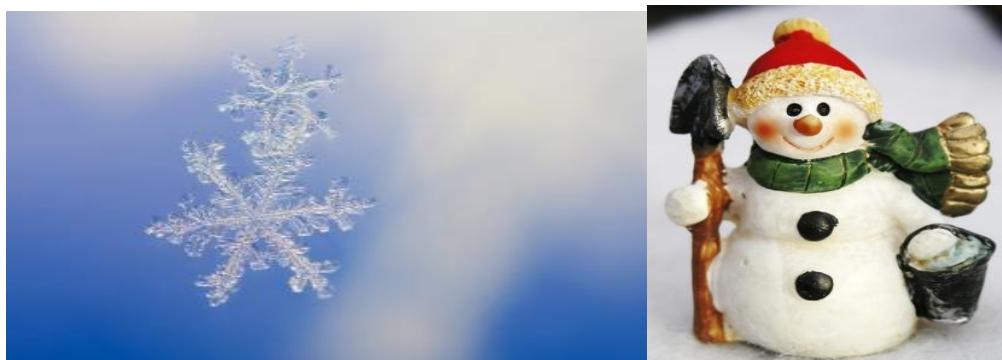
Ker jekhetaňiben rachtinenge-čislenga khataro 1 či ko 51 o kipocis feštejin-mařin avri.

SNEH JIV

Sneh je zamrznutá voda spojená do snehových vločiek. Cencúľ je tuhý ľad. (Ľad- zamrznutá voda). Na snehu je možné robiť tieto zimné športy- lyžovanie, sánkovanie, korčuľovanie, snowboarding, ľadový hokej, bobovanie. Deti zo snehu stavajú snehuliakov, ale aj rôzne postavičky, zvieratká a veci.

O jiv hi zafad'indo paňi thodo pro jekhetaňipen le jiveskerenca vločkenca. O jejgos-*cencul'os* hi zoralo jejgos. /jejgos – fad'indo paňi/. Pro jiv pes šaj keren kala jevendale športi – te ližinel pes, te sankinel pes, te korčuľinel pes, te bajinel jejgoskero hokejis thaj pes te bobinel. O čavore jivestar keren sňehuljaken-*jiveskere manušen*, thaj aver dešta-*postavičkici*, alatoren-*zvjeratken* thaj aver vareso so kamen u džanen te keren.

ÚLOHY: KERIPENA-but'akere:

1. Napíš, čo je to sneh

Irin-pisin, si ho oda o jiv

.....
.....

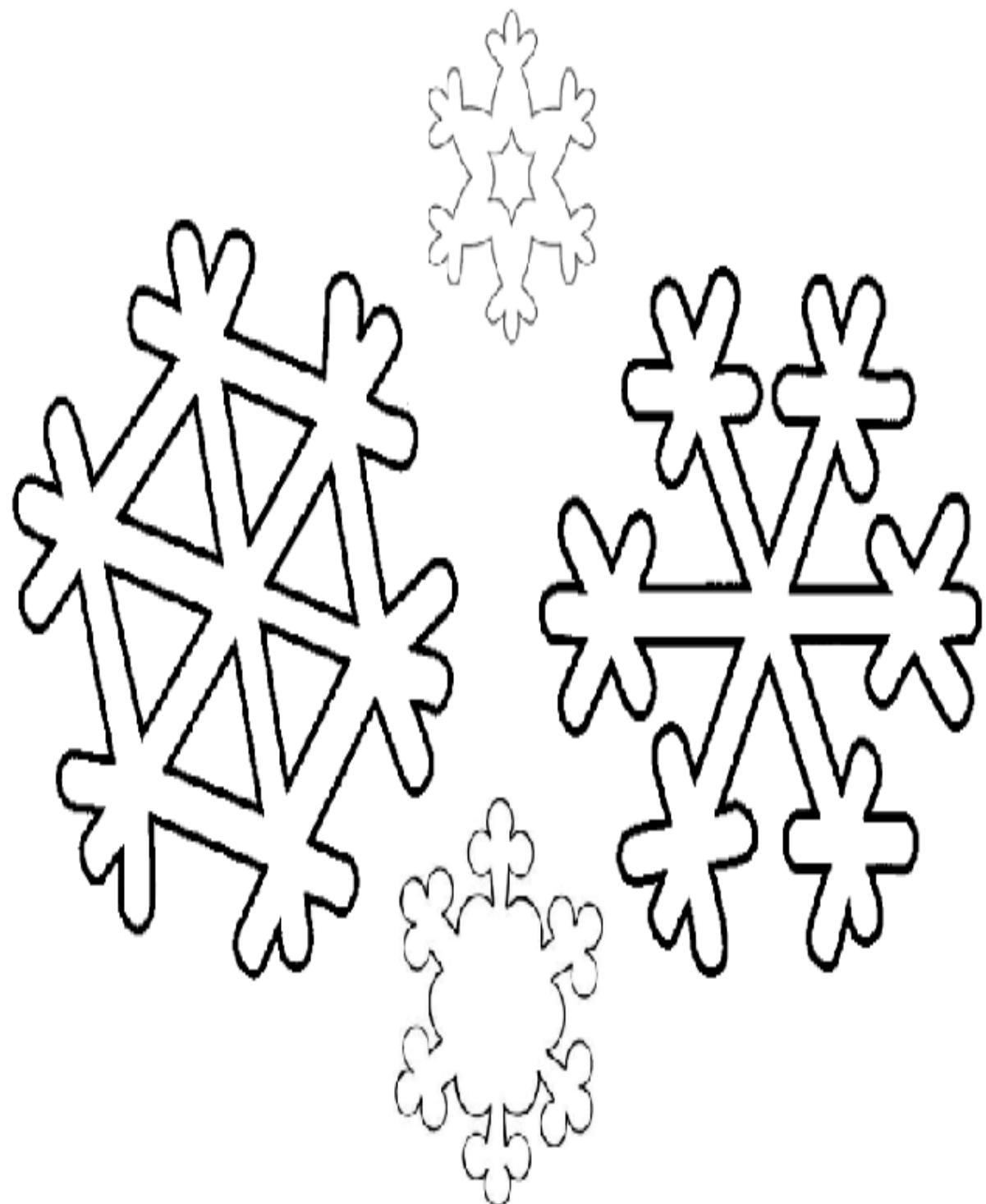
2. Nakresli snehové vločky

Rajzoľin o jiveskere vločkici

3. Vymaľuj snehové vločky

Feštejin-*mal'in* avri akala jiveskere vločkici

4. Napíš, čo je to cencúl'

Irin-*pisin*, si ho oda o jejgos-*cencul'os*

.....

.....

5. Uhádni hádanku a napíš riešenie

Džanes so pes garuvel andre akadi god'aveskeri garuďi? Irin-*pisin* dural.

Poznajú ho mnohí,

1 guľa, 2 guľa.

Tu máš metlu,

Nerob priek!

Tretia guľa –to je hlava,

na hrniec si pozor dáva

Pekný je ten

Prindžaren les butedera,

1 guľa-*thul'i*, 2 guľa -*thul'i*.

Le e metla,

Naker bibacht!

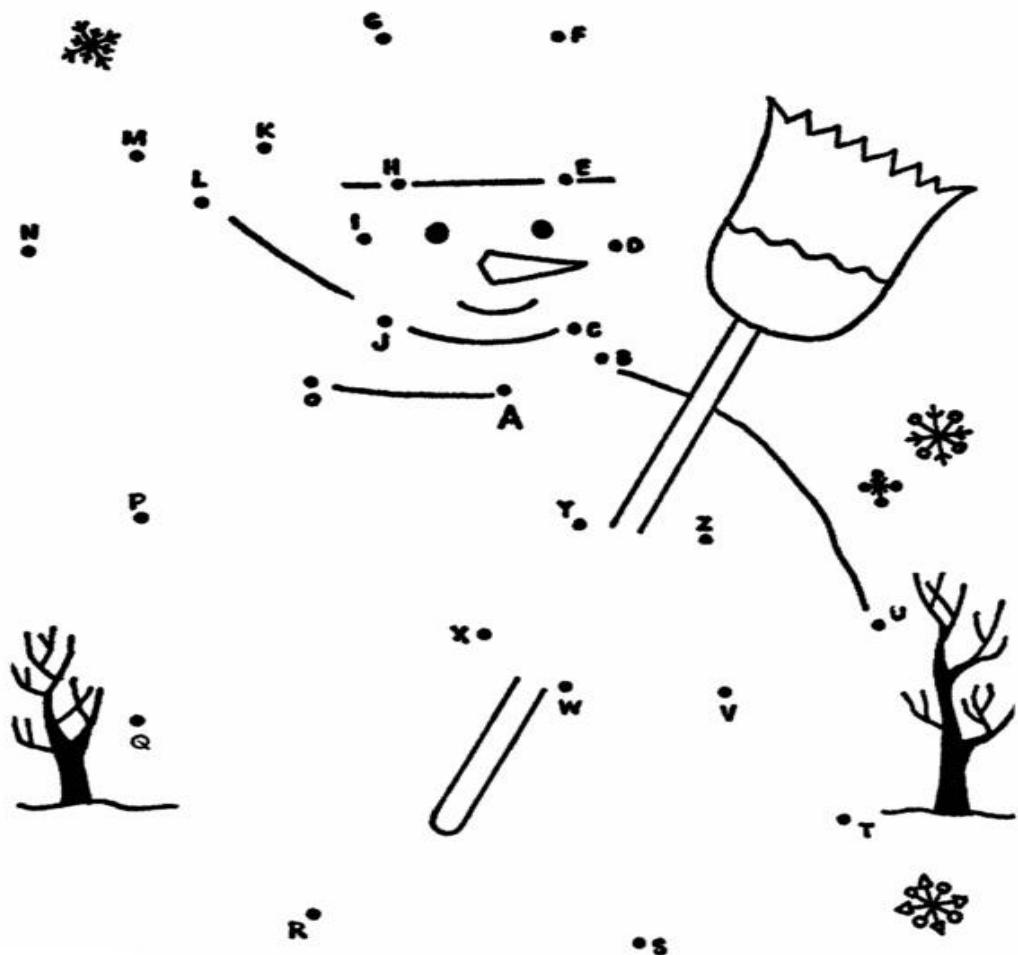
Trinto guľa- *thul'i* – akadi hiäi o šero,

pre piri peske bares viďazinel-*merkinel*

Šukar hino čačo oda

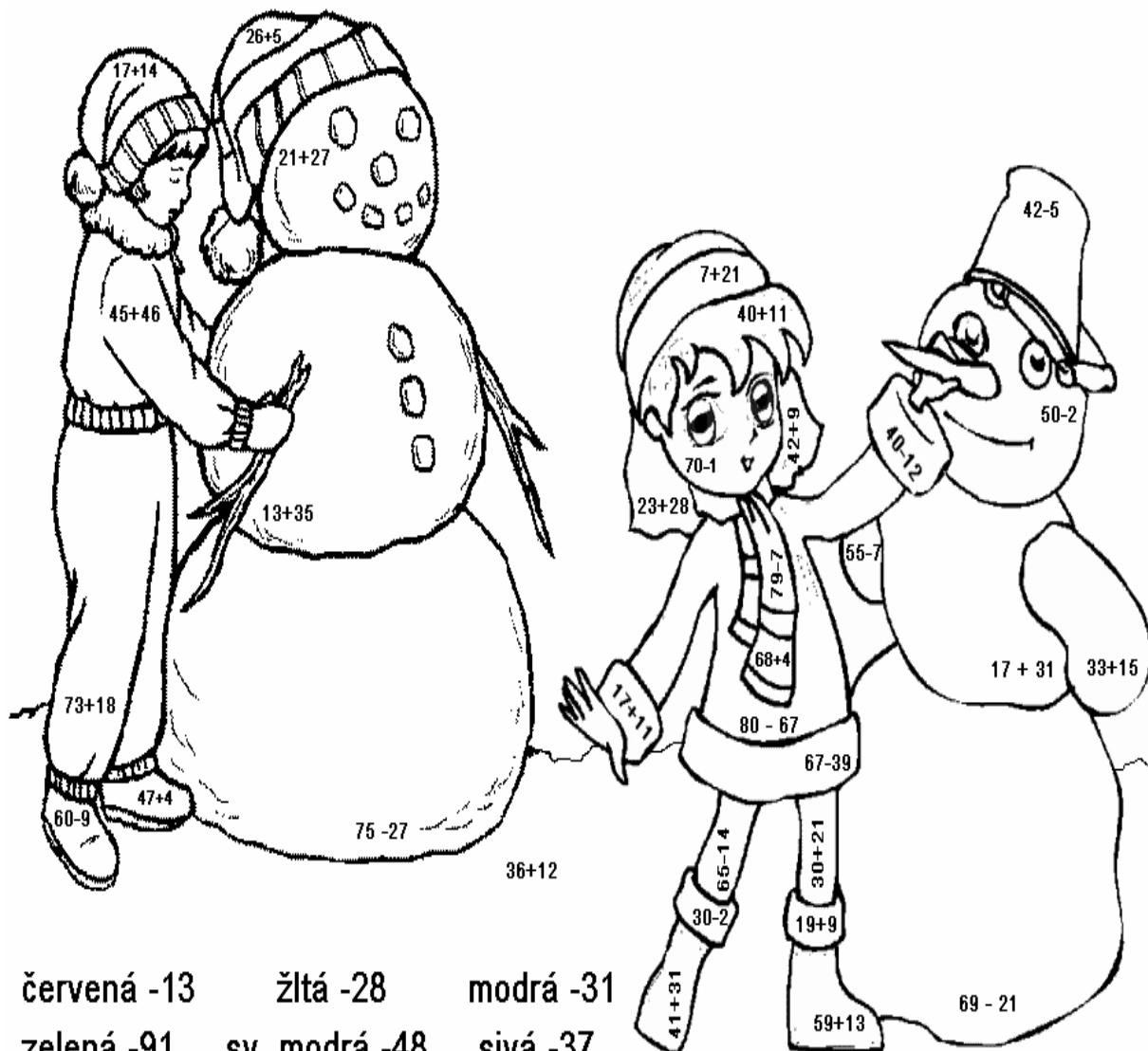
6. Spoj písmená od A do Z, obrázok vymaľuj

Ker jekhetaňiben le betejvenge khataro A či ko Z, o kipocis feštejin-*mal'in* avri.

7. Vypočítaj príklady a podľa výsledku vymaľuj určenou farbou

Rachin avri o prikładi u pal oda savo čislos avri rachtineha feštejin-*maľin* avri les ajsa barvaha savi tuke irinel-*pisinel* andre akada keripen-*buťakeri*.

ľoli – 13

šargi – 28

kiki-*belavo* – 31

zejni . 91

somnakuno kiki-*belavo* – 48

sivo – 37

barnasňi – 51

pomarančašni – 72

pinkašno- *ružovo* - 69

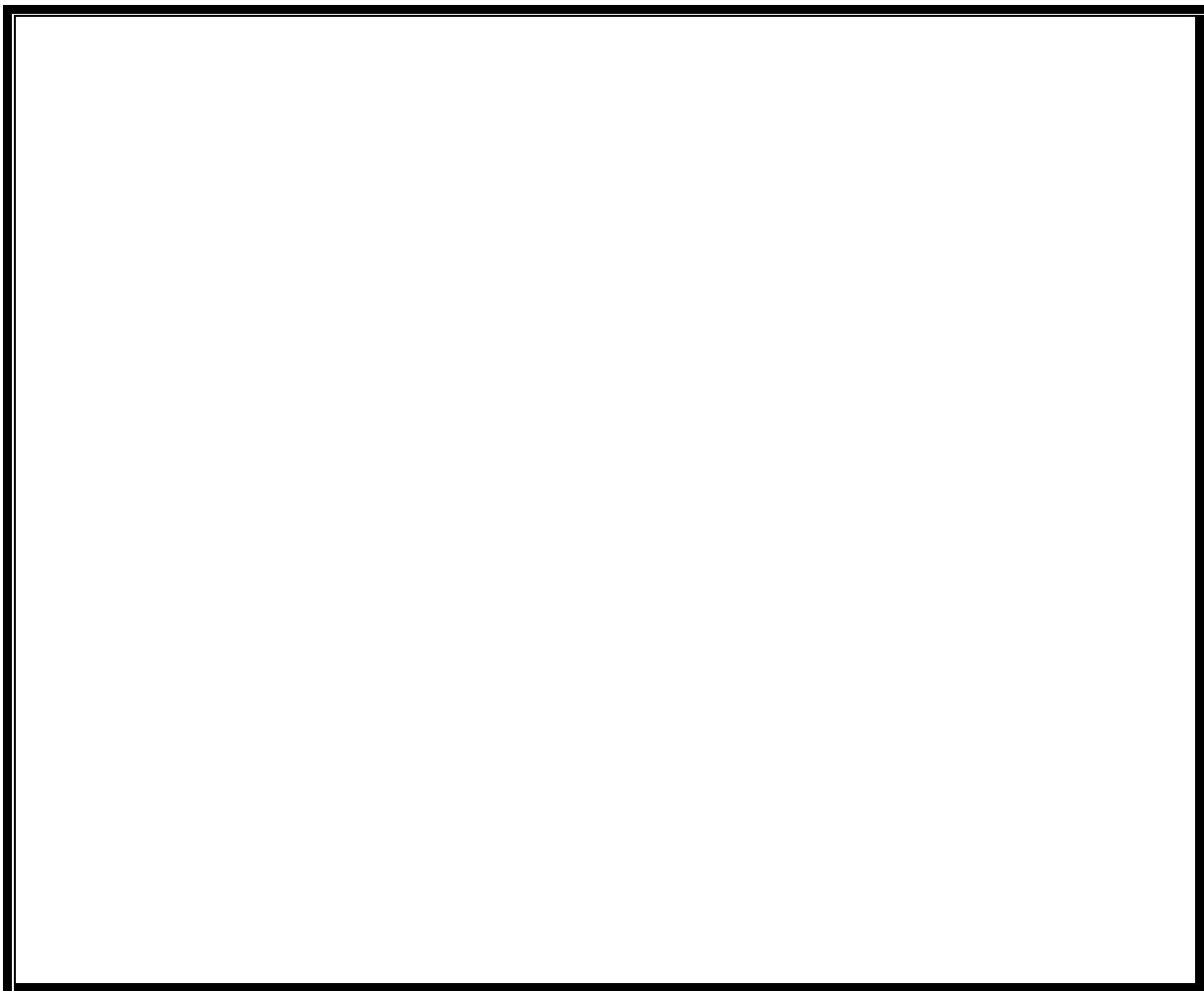
8. Napíš, ktoré zimné športy poznáš

Irin-pisin, sar save športi prindžares, save pes kerend andro jevend.

.....
.....
.....
.....
.....

9. Nakresli aký zimný šport robíš ty v zime

Rajzoľin savo športos keres tu jevende

10. Vymaľuj lyžiara

Feštejin-*mal'in* avri le ližjaris

11. Vymysli krátky príbeh o lyžiarovi , ktorý stretol sánkara

Gondoľin avri varesavo vakeriben-*sar paramisa* palo o ližjaris, savo arakhľa le sankaris.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

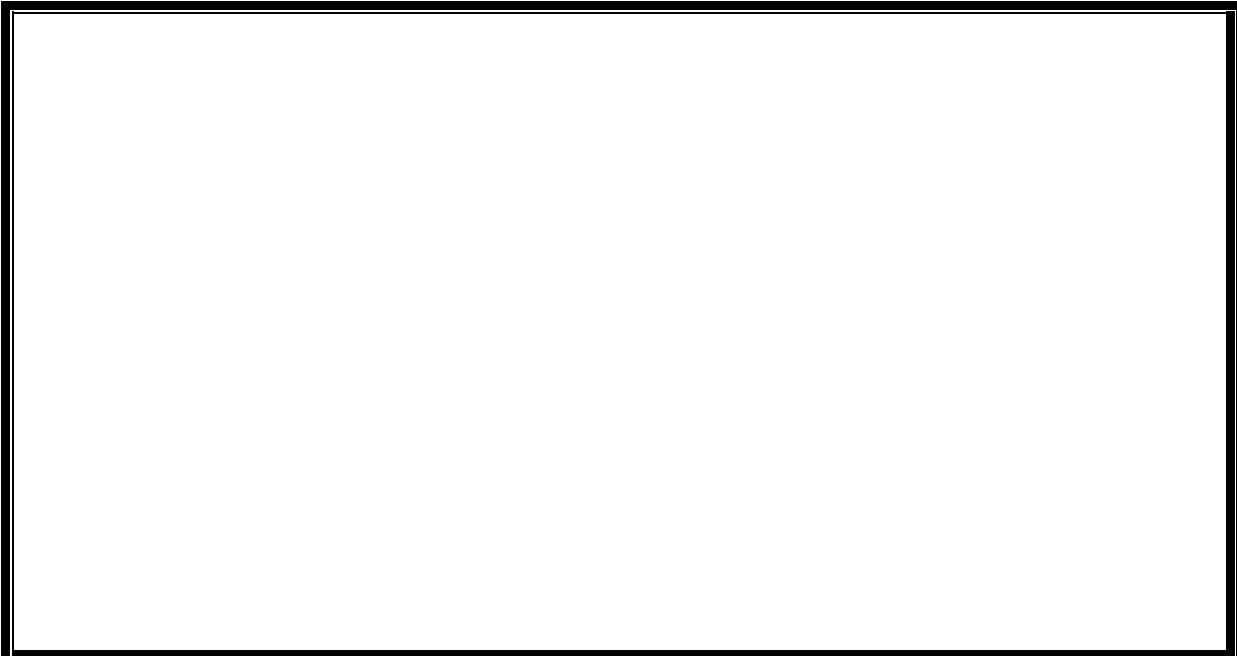
.....

.....

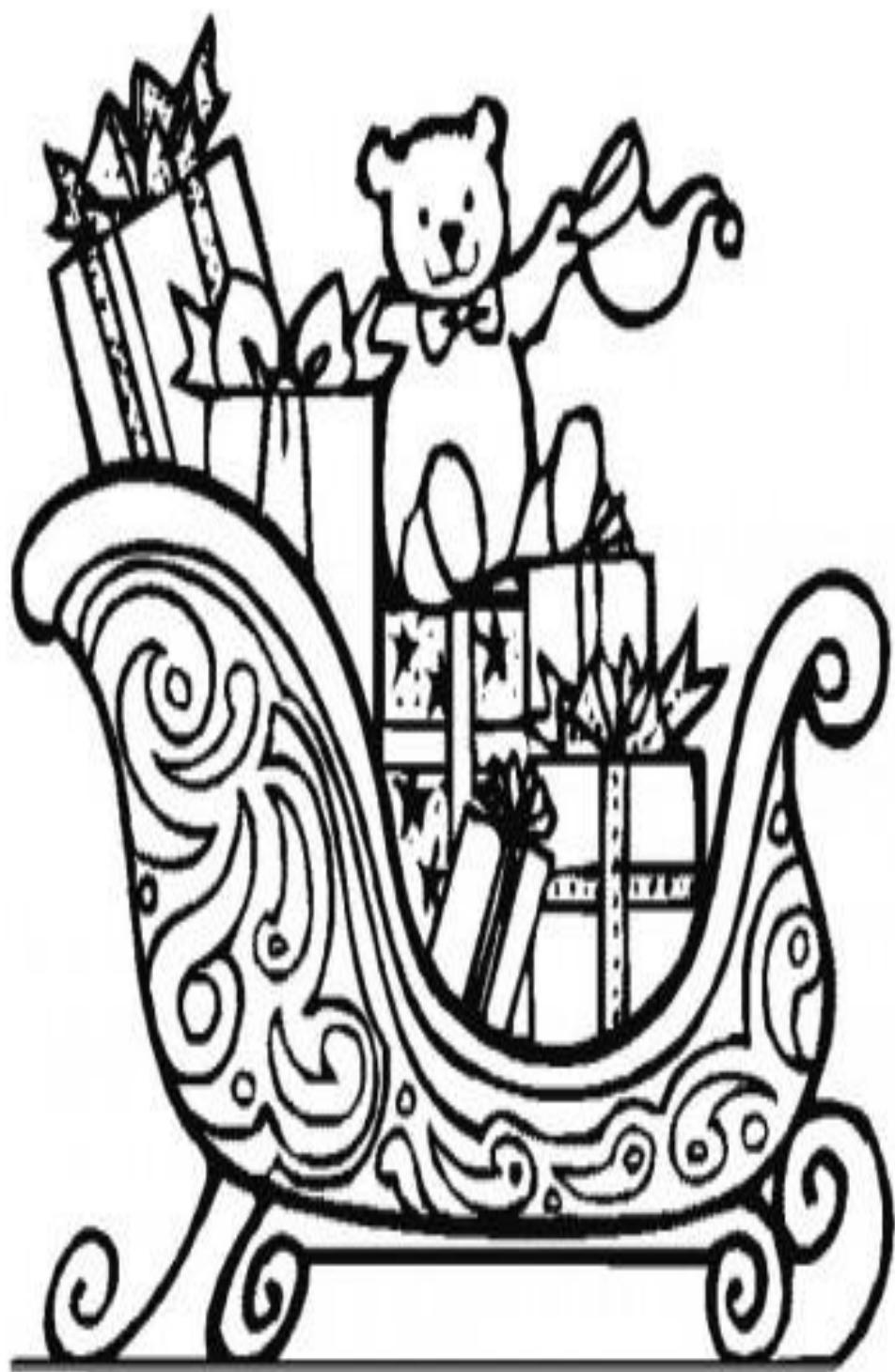
.....

12. Nakresli sánky

Rajzoľin o sanki

13. Vymaľuj obrázok
Feštejin-*maľin* avri o kipocis

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

E LITERATURA /BIBLIJOGRAFICKO GOĐAVERIPENA

DÚHA- <http://www.nasedeticky.sk>

<http://www.tanika.sk>

<http://www.bestcolouringpagesforkids.com>

DÁŽĎ- <http://www.pixmac.sk>

<http://www.webreal.sk>

<http://www.animationsa2z.com>

<http://www.detskestranky.cz>

<http://www.fotoalba.centrum.cz>

SNEH- <http://www.svetpohladnic.sk>

<http://www.obrazky.4ever.sk>

<http://www.stgyro.blogspot.com>

<http://www.i-creative.cz>

<http://www.omalovanky-zdarma.cz>

<http://www.ujanky.webnode.sk>